Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
YVESA BOTA
od 6. rujna 2018.[1]

Predmet C-514/17

Ministère public
protiv
Marin-Simiona Suta

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Liègeu, Belgija))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Načelo uzajamnog priznavanja – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Europski uhidbeni nalog i postupci predaje između država članica – Članak 4. točka 6. – Razlog za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga – Provedba – Kazneno djelo na kojemu se temelji presuda kojom je izrečena kazna oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici uhidbenog naloga koje se kažnjava samo novčanom kaznom u državi članici izvršenja – Članak 2. stavak 4. – Doseg uvjeta dvojne kažnjivosti – Okvirna odluka 2008/909/PUP – Članak 8. stavak 3. – Promjena kazne"

I. Uvod

1. Može li se sud koji odlučuje o izvršenju europskog uhidbenog naloga[2] pozvati na razlog za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584/PUP ako je za kazneno djelo za koje je izdan taj nalog u državi članici izdavateljici naloga izrečena kazna oduzimanja slobode iako se u skladu s pravom države članice izvršenja to kazneno djelo kažnjava samo novčanom kaznom?

2. To je u biti pitanje koje upućuje Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Liègeu, Belgija) u pogledu izvršenja europskog uhidbenog naloga koji su prije više od sedam godina, 26. kolovoza 2011., izdala rumunjska tijela protiv Marin-Simiona Suta, rumunjskog državljanina koji boravi u Belgiji, u svrhu izvršenja kazne oduzimanja slobode od jedne godine i dva mjeseca za upravljanje vozilom bez vozačke dozvole.

3. U skladu s člankom 4. točkom 6. Okvirne odluke 2002/584 pravosudno tijelo države članice izvršenja može odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga koji je izdan u svrhe izvršenja kazne oduzimanja slobode, a tražena osoba se nalazi, boravi, u državi članici izvršenja ili je njezin državljanin, a ta država članica obvezuje se izvršiti tu kaznu u skladu s odredbama svojega domaćeg prava.

1 Izvorni jezik: francuski

2 Okvirna odluka Vijeća od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.) (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584).

4. Na temelju ustaljene prakse ta odredba pravosudnom tijelu izvršenja treba omogućiti da u okviru margine prosudbe koja mu je dodijeljena ocijeni koliko bi izvršenje kazne u državi članici izvršenja povećalo mogućnost društvene rehabilitacije tražene osobe nakon isteka kazne na koju je bila osuđena [3].

5. U ovom predmetu nije sporno da zainteresirana osoba nije pristala na predaju i da je izrazila želju da izvrši kaznu u Belgiji. U odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Lièegeu) iznosi da je M.-S. Sut povezan s Belgijom tako da bi, s obzirom na njegovu konkretnu situaciju, izvršenje kazne na belgijskom državnom području moglo povećati mogućnost njegove društvene rehabilitacije.

6. Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Lièegeu) ipak je suočen s činjenicom da je kazneno djelo za koje je M.-S. Sut u Rumunjskoj osuđen na kaznu oduzimanja slobode, u skladu s člankom 30. stavkom 1. Loi relative à la police de la circulation routière (Zakon o cestovnom prometu) [4] od 16. ožujka 1968. u verziji mjerodavnoj za činjenice u glavnom postupku, kažnjivo novčanom kaznom.

7. U optužnici iznesenoj pred Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Lièegeu) Ministère public (Državno odvjetništvo, Belgija) smatra da se pravosudno tijelo izvršenja stoga ne može pozvati na razlog mogućeg neizvršenja iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 s obzirom na to da, u skladu s člankom 8. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/909/PUP [5], pravosudno tijelo izvršenja ne može kaznu zatvora koju je izreklo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog pretvoriti u novčanu kaznu. U tim okolnostima, državno odvjetništvo smatra da se pravosudno tijelo izvršenja stoga ne može obvezati da će, u skladu s belgijskim pravom, izvršiti kaznu na koju je M.-S. Sut osuđen u Rumunjskoj.

8. Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Lièegeu), koji pita o tumačenju prava Unije koje zagovara državno odvjetništvo u optužnici, stoga je odlučio prekinuti postupak u sporu koji se pred njim vodi i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Može li se članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da ga se ne može primijeniti na činjenice zbog kojih je kaznu oduzimanja slobode izrekao sud države članice izdavateljice naloga ako su te iste činjenice na državnom području države koja izvršava nalog kažnjive samo novčanom kaznom, što znači da u skladu s nacionalnim pravom države koja izvršava nalog nije moguće izvršiti kaznu oduzimanja slobode u državi članici koja izvršava nalog i to na štetu socijalne rehabilitacije osuđene osobe te njezinih obiteljskih, društvenih, gospodarskih i drugih veza?"

9. U svojim očitovanjima podnesenim Sudu belgijska vlada podržava stajalište državnog odvjetništva, pri čemu smatra da se pravosudno tijelo izvršenja stvarno ne može pozvati na razlog mogućeg neizvršenja iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 s obzirom na to da, u skladu s člankom 8. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/909, ono ne može kaznu zatvora koju je izrekao Judecătoria Carei (Prvostupanjski sud u Careiju, Rumunjska) pretvoriti u novčanu kaznu.

3 Vidjeti presude od 17. srpnja 2008., Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437, t. 45.), od 6. listopada 2009., Wolzenburg (C-123/08, EU:C:2009:616, t. 62. i 67.), od 21. listopada 2010., B. (C-306/09, EU:C:2010:626, t. 52.), od 5. rujna 2012., Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, t. 32.) i od 29. lipnja 2017., Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, t. 21.).

4 *Moniteur belge* od 27. ožujka 1968., str. 3146., u daljnjem tekstu: Zakon o cestovnom prometu.

5 Okvirna odluka Vijeća od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji (SL 2008., L 327, str. 27.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 111.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299 (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2008/909).

10. U stvarnosti, rasuđivanje belgijske vlade, prema mojem mišljenju, svodi se na to da primjena načela uzajamnog priznavanja zahtijeva da se kazneno djelo u pogledu kojeg se poziva na to priznavanje kažnjava kaznama koje su u pravu države članice izdavateljice i u pravu države članice izvršenja barem slične, ako ne i jednake. Belgijski sud stoga je suočen s dvjema poteškoćama, pri čemu je prva povezana s razlikom između nacionalnih zakonodavstava u pogledu primjenjivih kazni za prometne prekršaje, a druga s nemogućnošću da se „rumunjska" kazna oduzimanja slobode pretvori u „belgijsku" novčanu kaznu.

11. Stoga će ovaj zahtjev omogućiti Sudu da pojasni značenje načela uzajamnog priznavanja kako je konkretizirano Okvirnom odlukom 2002/584. Tim zahtjevom omogućit će mu se i prilika da, u skladu s presudama od 17. srpnja 2008., Kozłowski [6], od 6. listopada 2009., Wolzenburg [7], od 11. siječnja 2017., Grundza [8] i od 29. lipnja 2017., Popławski [9] pruži nova pojašnjenja o uvjetima pod kojima se sud koji odlučuje o izvršenju europskog uhidbenog naloga može pozvati na razlog mogućeg neizvršenja iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 i o načinu na koji valja uskladiti mehanizam europskog uhidbenog naloga utvrđenog tom okvirnom odlukom s pravilima i načelima predviđenim u Okvirnoj odluci 2008/909.

12. U ovom mišljenju objasnit ću razloge iz kojih se ne slažem sa stajalištem belgijske vlade u tom predmetu.

13. Stoga predlažem Sudu da odluči da, u situaciji kao što je ona u glavnom postupku u kojoj je za kazneno djelo za koje je izdan europski uhidbeni nalog u državi članici izdavateljici naloga izrečena kazna oduzimanja slobode, članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da mu se protivi to da pravosudno tijelo izvršenja u svrhu primjene razloga za moguće neizvršenje iz te odredbe provjerava i zahtijeva da se činjenice na koje se odnosi kazna također kažnjavaju kaznom oduzimanja slobode u državi članici izvršenja.

II. Pravni okvir Unije

A. Okvirna odluka 2002/584

14. Okvirna odluka 2002/584 ima za cilj ukinuti formalni postupak izručivanja između država članica, predviđen različitim konvencijama čije su stranke te države članice i zamijeniti ga sustavom predaje osoba između pravosudnih tijela [10]. Temelji se na načelu uzajamnog priznavanja sudskih odluka u kaznenim stvarima, koje je „kamen temeljac" pravosudne suradnje [11], kao i na „visokoj razini povjerenja" između država članica [12].

15. Članak 1. Okvirne odluke 2002/584 naslovljen je „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja". U njemu se određuje:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

6 C-66/08, EU:C:2008:437
7 C-123/08, EU:C:2009:616
8 C-289/15, EU:C:2017:4
9 C-579/15, EU:C:2017:503
10 Vidjeti uvodne izjave 1. i 5 te okvirne odluke.
11 Vidjeti uvodnu izjavu 6. navedene okvirne odluke.
12 Vidjeti uvodnu izjavu 10. Okvirne odluke 2002/584.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

[…]”

16. Ako je europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili oduzimanja slobode, u skladu s člankom 2. stavkom 1. Okvirne odluke 2002/584, treba biti riječ o kazni od najmanje četiri mjeseca.

17. U istom članku 2. stavku 2. predviđa se popis od 32 kaznena djela za koja, ako su kažnjiva u skladu s pravom države članice koja izdaje uhidbeni nalog propisanom najvišom kaznom zatvora ili oduzimanjem slobode od najmanje tri godine, europski uhidbeni nalog treba izvršiti čak i ako predmetne činjenice nisu kažnjive u državi članici izvršenja.

18. Za ostala kaznena djela, predaja osobe na koju se odnosi europski uhidbeni nalog u državi članici izvršenja može ovisiti o njihovoj dvostrukoj kažnjivosti. Stoga, članak 2. stavak 4. Okvirne odluke određuje:

„Za kaznena djela koja nisu obuhvaćena stavkom 2., tražena osoba može biti predana pod uvjetom da djela zbog kojih je izdan europski uhidbeni nalog predstavljaju kazneno djelo u skladu s pravom države članice izvršenja, bez obzira na elemente ili opis kaznenog djela.”

19. Člancima 3. i 4. Okvirne odluke 2002/584 utvrđuju se razlozi za obvezno neizvršavanje odnosno razlozi za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga.

20. Člankom 4. točkom 6. te okvirne odluke stoga se propisuje:

„Pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga:

[…]

6. ako je europski uhidbeni nalog izdan u svrhe izvršenja kazne zatvora ili oduzimanja slobode, a tražena osoba se nalazi, boravi, u državi članici izvršenja ili je njezin državljanin, a ta država članica obvezuje se izvršiti tu kaznu ili mjeru oduzimanja slobode u skladu s odredbama svojega domaćeg prava.”

B. Okvirna odluka 2008/909

21. Cilj Okvirne odluke 2008/909, koja je donesena nakon Okvirne odluke 2002/584, jest primjena načela uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka u kaznenim stvarima, utvrđenog u članku 82. stavku 1. UFEU-a, kojim je zamijenjen članak 31. UEU-a na temelju kojeg je donesena ta okvirna odluka [13]. Njome se nastoji, u skladu s člankom 3., osigurati priznavanje i izvršenje presuda kojima se izriče kazna oduzimanja slobode u državi članici koja nije država članica izdavateljica naloga i to kako bi se olakšala socijalna rehabilitacija osuđene osobe [14].

22. Članak 7. Okvirne odluke 2008/909, naslovljen „Dvojna kažnjivost” predviđa u stavku 1. popis od 32 kaznena djela za koja, ako se za njih u državi članici izdavateljici naloga izriče maksimalna kazna oduzimanja slobode od najmanje tri godine, država članica izvršiteljica naloga priznaje presudu i izvršava kaznu a da ne provodi nadzor dvojne kažnjivosti.

13 Vidjeti uvodne izjave 1., 2. i 5. Okvirne odluke 2008/909.

14 Vidjeti uvodnu izjavu 9. i članak 3. stavak 1. Okvirne odluke.

23. Za ostala kaznena djela, u članku 7. stavku 3. te okvirne odluke određuje se:

„Za kaznena djela koja nisu obuhvaćena stavkom 1. država članica izvršiteljica naloga može priznati presudu i izvršenje kazne pod uvjetom da se one odnose na djela koja su kaznena djela na temelju prava države članice izvršiteljice naloga bez obzira na njihove sastavne elemente ili opis."

24. Članak 8. Okvirne odluke 2008/909, pod naslovom „Priznavanje presude i izvršenje kazne" glasi kako slijedi:

„1. Nadležno tijelo države izvršiteljice naloga priznaje presudu koja je proslijeđena […] te odmah poduzima sve potrebne mjere za izvršenje kazne, ako se ne odluči pozvati na jednu od osnova za nepriznavanje i neizvršenje iz članka 9.

[…]

3. Kada kazna zbog svoje vrste nije u skladu s pravom države članice izvršiteljice naloga, nadležno tijelo države članice izvršiteljice naloga može donijeti odluku o promjeni kazne s obzirom na kaznu ili mjeru predviđenu na temelju nacionalnog prava za slična kaznena djela. Takva kazna ili mjera u najvećoj mogućoj mjeri odgovara kazni izrečenoj u državi članici izdavateljici naloga te se stoga kazna ne smije pretvoriti u novčanu kaznu."

25. Konačno, članak 25. Okvirne odluke 2008/909 određuje:

„Ne dovodeći u pitanje [Okvirnu odluku 2002/584], odredbe ove Okvirne odluke primjenjuju se, *mutatis mutandis*, u opsegu u kojem su usklađene s odredbama iz ove Okvirne odluke, na izvršenje kazni u predmetima kada se država članica obveže na izvršenje kazne u predmetima sukladno članku 4. stavku 6. ove [Okvirne odluke]."

III. Uvodne napomene

26. Prije ispitivanja prethodnog pitanja koje je uputio Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Lièegeu), neophodno je iznijeti jednu uvodnu napomenu u pogledu izmjene koju je vrlo nedavno uveo belgijski zakonodavac u pogledu odredbi kojima se kažnjavaju prometni prekršaji.

27. Naime, Loi relative à l'amélioration de la sécurité routière (Zakon o poboljšanju sigurnosti cestovnog prometa)[15] od 6. ožujka 2018., iz temelja je izmijenio odredbe Zakona o cestovnom prometu pri čemu su se postrožile kazne primjenjive na navedene prekršaje. U skladu s člankom 7. Zakona o poboljšanju sigurnosti cestovnog prometa, člankom 30. stavkom 1. Zakona o cestovnom prometu sada se određuje da se svaka vožnja motornog vozila bez posjedovanja potrebne vozačke dozvole kažnjava kaznom zatvora od osam dana do dvije godine i novčanom kaznom od 200 do 2000 eura ili samo jednom od te dvije kazne.

28. Slijedom toga, čini se da se kazneno djelo za koje je izdan europski uhidbeni nalog u državi članici izdavateljici naloga i državi članici izvršenja trenutačno kažnjava kaznom iste vrste, odnosno kaznom oduzimanja slobode, što znači da se čini da je pravna prepreka kojom se belgijska tijela sprječava da u Belgiji izvrše kaznu koja je izrečena M.-S. Sutu u Rumunjskoj, u potpunosti uklonjena.

29. Slijedom toga, i s obzirom na to da Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Lièegeu) nije povukao svoj zahtjev za prethodnu odluku nakon izmjene predmetnog zakonodavstva, predlažem Sudu da ipak na njega odgovori.

15 *Moniteur belge* od 15. ožujka 2018., str. 23236.

IV. Moja analiza

30. Prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita Sud treba li, u situaciji kao što je ona u glavnom postupku, u kojoj se izvršenjem kazne oduzimanja slobode u državi članici izvršenja omogućuje da se poveća mogućnost društvene rehabilitacije tražene osobe, članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da se pravosudno tijelo izvršenja ne može pozvati na razlog za moguće neizvršenje iz te odredbe te stoga mora izvršiti europski uhidbeni nalog, ako su činjenice za koje je izrečena ta kazna u državi članici izdavateljici naloga kažnjive samo novčanom kaznom u državi članici izvršenja.

31. Prije analize tog pitanja, valja podsjetiti na ključno pitanje koje se odnosi na povezanost dviju okvirnih odluka koje Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Lièegeu) navodi u odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, odnosno s jedne strane, Okvirne odluke 2002/584, kojom se utvrđuje mehanizam europskog uhidbenog naloga, i, s druge strane, Okvirne odluke 2008/909, kojom se potiče izvršenje kazni oduzimanja slobode u državi članici u kojoj to izvršenje može povećati mogućnost društvene rehabilitacije tražene osobe.

32. Točno je da se, u skladu s člankom 25. Okvirne odluke 2008/909, njezine odredbe primjenjuju, *mutatis mutandis*, na izvršenje kazni u predmetima kada se država članica obveže na izvršenje kazne u predmetima sukladno članku 4. točki 6. Okvirne odluke 2002/584 i u opsegu u kojem su usklađene s odredbama potonjeg akta.

33. Povezanost koju je zakonodavac Unije predvidio između Okvirne odluke 2002/584 i Okvirne odluke 2008/909 treba pridonijeti osiguravanju provedbe temeljnog načela kaznenog prava, odnosno društvene rehabilitacije osuđene osobe s pomoću individualizacije kazne, što je u ovom slučaju temeljni zajednički aspekt tih dviju okvirnih odluka.

34. Međutim, belgijska vlada počinila je pogrešku u okviru njezina tumačenja, pri čemu se pozvala na odredbe predviđene člankom 8. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/909 kako bi ograničila opseg članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584.

35. Naime, belgijska vlada ne uzima u obzir činjenicu da se, od ta dva teksta, pretežno primjenjuje Okvirna odluka 2002/584 u odnosu na Okvirnu odluku 2008/909, kao što se izričito predviđa samim člankom 25. potonje uredbe.

36. Zakonodavac Unije tako je jasno iskazao svoju želju da se ne umanji svrha i snaga mehanizma europskog uhidbenog naloga utvrđenog Okvirnom odlukom 2002/584 pri čemu je u članku 25. Okvirne odluke 2008/909 pojasnio da „[*n]e dovodeći u pitanje [Okvirnu odluku 2002/584*], odredbe [Okvirne odluke 2008/909] primjenjuju se, *mutatis mutandis*, *u opsegu u kojem su usklađene s odredbama [Okvirne odluke 2002/584*]." [16].

37. K tomu, belgijska vlada nije uzela u obzir vrlo različita područja primjene tih dvaju instrumenata.

38. Okvirna odluka 2002/584 ima za cilj prisilno premještanje iz jedne države članice u drugu državu članicu osobe protiv koje je pokrenut kazneni progon ili je osuđena te je u bijegu, ili za koju se ne zna gdje se nalazi te za koju postoji bojazan da će pokušati izbjeći posljedice svojih djela. Okvirnom odlukom 2002/584 time se nastoji izbjeći da ta osoba bude nekažnjena zbog zemljopisne udaljenosti.

16 Moje isticanje

39. Suprotno tomu, Okvirna odluka 2008/909 ne temelji se na ideji da je počinitelj kaznenog djela ili navodni počinitelj kaznenog djela u bijegu i da stoga treba organizirati njegovo prisilno premještanje. Ta okvirna odluka ima za cilj uspostavljanje usklađenog sustava izvršenja sudskih odluka unutar prostora slobode, sigurnosti i pravde kako bi se osigurao klasičan način izvršenja osuđujućih presuda, kakav se provodi u svakoj državi članici, pri čemu se potiče društvena rehabilitacija osuđene osobe. Okvirna odluka 2008/909 u suštini je produžetak svakodnevne prakse nacionalnih sudova u tom jedinstvenom području. U svakoj državi članici, sud koji izvršava kaznu uzima u obzir osobnost osuđene osobe, njezinu obiteljsku i profesionalnu situaciju te mjesto njezina boravka kako bi odredio mjesto izvršavanja kazne zatvora i izbjegao dodatno udaljavanje od društva zbog same činjenice da osoba služi kaznu zatvora. Stoga će osoba koju su osudila pravosudna tijela u Brestu (Francuska), ali koja ima boravište u Strasbourgu (Francuska), izvršavati svoju kaznu u zatvorskoj ustanovi u blizini potonjeg grada. Zakonodavac unije omogućio je, donošenjem Okvirne odluke 2008/909, da isto vrijedi i ako ta osoba ima boravište u Frankfurtu na Majni (Njemačka).

40. Okvirnom odlukom 2008/909 stoga se nastoji potaknuti društvena rehabilitacija osobe osuđene na kaznu oduzimanja slobode u državi članici, pri čemu joj se omogućuje da kaznu ili njezin preostali dio odsluži u društvenom okruženju svojeg podrijetla, odnosno na državnom području druge države članice. Stoga država članica izvršenja izvršava sudsku odluku koju je donijelo pravosudno tijelo države članice izdavateljice naloga, na isti način koji klasično primjenjuje u pogledu vlastitih osuđujućih presuda, odnosno osiguravanjem da sve mjere koje se odnose na izvršenje i reguliranje te kazne budu individualizirane [17].

41. Nakon tog pojašnjenja, sad valja ispitati pitanje može li, s obzirom na temeljna načela na kojima se temelji pravosudna suradnja u kaznenim stvarima uređena Ugovorima, ali i relevantnim odredbama Okvirne odluke 2002/584, belgijsko nadležno pravosudno tijelo izvršiti kaznu oduzimanja slobode koju je Judecătoria Carei (Prvostupanjski sud u Careiju) izrekao M.-S. Sutu.

42. Iz razloga koje ću sad pojasniti, smatram da je stajalište koje zagovara belgijska vlada protivno Okvirnoj odluci 2002/584 jer se njime ne poštuje definicija pojma „uzajamno priznavanje" te se ponovno uvodi sustav koji se može usporediti sa sustavom izručivanja koji je zakonodavac Unije upravo i izričito želio ukinuti između država članica.

A. Uzajamno priznavanje

43. Pravosudna suradnja u području europskog kaznenog prava temelji se, kao što to jasno proizlazi iz članka 82. stavka 1. UFEU-a, na načelu uzajamnog priznavanja. To načelo je „kamen temeljac" te suradnje [18] te, prema mišljenju Suda, ima „temeljnu važnost" u pravu Unije, s obzirom na to da omogućuje stvaranje i održavanje područja bez unutarnjih granica, zajedno s načelom uzajamnog povjerenja na kojem se temelji [19].

44. Na temelju načela uzajamnog priznavanja, ako odluku donosi pravosudno tijelo u skladu s pravom države članice u kojoj se nalazi, ta odluka ima potpun i izravan učinak u cijelo Uniji, tako da nadležna tijela u svakoj drugoj državi članici trebaju pomagati u njezinu izvršenju kao da su je donijela pravosudna tijela njihove države [20].

17 Bila bi velika pogreška smatrati da je u svakoj od tih država članica za izvršenje kazne oduzimanja slobode koju je izrekao sud druge države članice potrebno izdavanje nacionalnog uhidbenog naloga.

18 Vidjeti uvodnu izjavu 6. Okvirne odluke 2002/584.

19 Vidjeti presude od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 36.) i Generalstaatsanwaltschaft (Uvjeti zadržavanja u Mađarskoj) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, t. 49.).

20 Vidjeti u tom pogledu Komunikaciju Europske komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 26. srpnja 2000. o uzajamnom priznavanju konačnih sudskih odluka u kaznenim stvarima (COM(2000) 495 *final*, konkretno str. 8.).

45. Iz toga slijedi da, ako se pravosudno tijelo države članice obveže da će izvršiti kaznu koju je izrekao sud u drugoj državi članici, ono treba, u skladu s načelom uzajamnog priznavanja, osigurati izvršenje te kazne kako ju je izrekao taj sud i na isti način kao da je riječ o njegovoj odluci.

46. Naime, iz presude od 11. veljače 2003., Gözütok i Brügge [21], koja se odnosi na načelo *ne bis in idem*, proizlazi da načelo uzajamnog priznavanja nužno podrazumijeva, a da nisu važni postupci u skladu s kojima je kazna izrečena, da postoji uzajamno povjerenje država članica u njihove odgovarajuće kaznenopravne sustave i da one prihvaćaju primjenu kaznenog prava koje je na snazi u drugim državama članicama, čak i ako bi provedba vlastitog nacionalnog prava dovela do drukčijeg rješenja [22].

47. Područje primjene sudske odluke stoga više nije ograničeno na državno područje države članice izdavateljice naloga, nego je sada prošireno na cijelu Uniju.

48. U tim okolnostima, načelo uzajamnog priznavanja treba samo po sebi omogućiti da se zajamči da presuda koju je 8. lipnja 2011. donio Judecătoria Carei (Prvostupanjski sud u Careiju) bude priznata i da kaznu oduzimanja slobode od jedne godine i dva mjeseca koja je izrečena M.-S. Sutu izvrši Tribunal de première instance de Liège (Prvostupanjski sud u Lièguu, Belgija) na isti način kao da je tu presudu donio i kaznu izrekao Tribunal de première instance d'Arlon (Prvostupanjski sud u Arlonu, Belgija).

49. Slijedom toga, sad se valja zapitati o razmjeru u kojem belgijska pravosudna tijela u okviru mehanizma europskog uhidbenog naloga uspostavljenog Okvirnom odlukom 2002/584 i, konkretno, u okviru primjene razloga za moguće neizvršenje navedenog u članku 4. točki 6. te okvirne odluke, mogu odstupiti od tog načela zbog nedostatka istovjetnosti sastavnih elemenata kaznenog djela i, konkretno, kazne između prava države članice izdavateljice naloga i države članice izvršenja.

B. Tekst, struktura i ciljevi Okvirne odluke 2002/584

50. Okvirna odluka 2002/584 temelji se na načelu uzajamnog priznavanja, kao i na „visokoj razini povjerenja" između država članica [23]. Kao što je navedeno u njezinoj uvodnoj izjavi 6., prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće, koje se 15. i 16. listopada 1999. sastalo u Tampereu, smatra „kamenom temeljcem" pravosudne suradnje.

51. Okvirna odluka 2002/584 izričito ima za cilj, koji konkretno proizlazi iz njezine uvodne izjave 5. i članka 31., ukinuti postupak izručenja između država članica i zamijeniti ga sustavom predaje, u okviru kojeg se pravosudno tijelo izvršenja može protiviti toj predaji samo odlukom koja je posebno obrazložena razlozima obveznog neizvršavanja i mogućeg neizvršenja koji su taksativno navedeni u člancima 3. i 4. te okvirne odluke.

52. U skladu s člankom 4. točkom 6. Okvirne odluke 2002/584, pravosudno tijelo države članice izvršenja stoga može odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga koji je izdan u svrhe izvršenja kazne oduzimanja slobode, a tražena osoba se nalazi, boravi u državi članici izvršenja ili je njezin državljanin, a ta država članica obvezuje se izvršiti tu kaznu u skladu s odredbama svojega domaćeg prava.

21 C-187/01 i C-385/01, EU:C:2003:87. Vidjeti i presude od 9. ožujka 2006., Van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165), od 28. rujna 2006., Van Straaten (C-150/05, EU:C:2006:614), od 28. rujna 2006., Gasparini i dr. (C-467/04, EU:C:2006:610), od 18. srpnja 2007., Kraaijenbrink (C-367/05, EU:C:2007:444) i od 16. studenoga 2010., Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683).

22 Vidjeti točku 33. te presude.

23 Vidjeti uvodnu izjavu 10. te okvirne odluke.

53. Podsjećam da ta odredba pravosudnom tijelu izvršenja treba omogućiti da u okviru margine prosudbe koja mu je dodijeljena procijeni koliko bi izvršenje kazne u državi članici izvršenja povećalo mogućnost društvene rehabilitacije tražene osobe nakon isteka kazne na koju je bila osuđena [24]. Navedena odredba stoga savršeno prikazuje način na koji sud treba povezati načelo uzajamnog priznavanja, koje u načelu podrazumijeva predaju tražene osobe, s načelom individualizacije kazni, kojim se pak propisuje da u određenim okolnostima taj sud odstupa od načela predaje te osobe na način da se osigura njezina društvena rehabilitacija [25]. Potrebno je pojasniti da je ovdje ipak riječ o iznimci od načela predaje osuđene osobe, a ne o iznimci od načela uzajamnog priznavanja. Naime, primjenom razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584, pravosudno tijelo izvršenja u potpunosti priznaje odluku koju je donijelo pravosudno tijelo koje izdaje nalog jer predlaže da osigura primjenu te odluke umjesto njega.

54. Nadahnut brigom da se osigura svrha rehabilitacije kazne, taj stav odražava stvarnost prostora slobode, sigurnosti i pravde unutar kojeg se, uključujući u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga i jednom kad je nekažnjavanje odbačeno zbog uhićenja osuđene osobe, primjenjuju temeljna načela kaznenog prava.

55. Kao svaku iznimku od načela predaje, razlog za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 treba usko tumačiti [26], što podrazumijeva da je pravosudno tijelo izvršenja dužno, kako bi se uklonio svaki rizik od nekažnjavanja, provjeriti da ono stvarno može izvršiti kaznu u skladu s odredbama svojega domaćeg prava prije nego što odbije predaju zainteresirane osobe [27].

56. U glavnom predmetu, sud koji odlučuje o izvršenju europskog uhidbenog naloga pita o tome može li stvarno osigurati izvršenje kazne u skladu s odredbama svojeg domaćeg prava ako je za kazneno djelo za koje je izdan taj nalog u državi članici izdavateljici naloga izrečena kazna zatvora, dok se, u skladu s njegovim nacionalnim pravom, to kazneno djelo kažnjava samo novčanom kaznom. U tom slučaju taj sud pita je li nedostatak istovjetnosti u pogledu vrste kazne izrečene u skladu s pravom države članice izdavateljice naloga i vrste kazne predviđene pravom države članice izvršenja prepreka primjeni razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584.

57. Ispitivanje teksta navedene odredbe, kao i analiza strukture i svrhe te okvirne odluke, dokazuju da je, u situaciji kao što je ona u glavnom postupku u kojoj se za kazneno djelo za koje je izdan europski uhidbeni nalog u državi članici izdavateljici naloga izrekla kazna oduzimanja slobode, zakonodavac Unije nije namjeravao podvrgnuti primjenu razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 uvjetu da činjenice na koje se odnosi kazna budu jednako kažnjene u državi članici izvršenja kaznom koja je barem slična, ako ne i jednaka.

58. Kao prvo, podsjećam da iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 proizlazi da se njime predviđa razlog za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga u svrhe izvršenja kazne oduzimanja slobode ako se tražena osoba nalazi, boravi u državi članici izvršenja ili je njezin državljanin, a ta se država obvezuje izvršiti „tu kaznu” u skladu s odredbama svojega domaćeg prava.

24 Vidjeti presude od 17. srpnja 2008., Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437, t. 45.), od 6. listopada 2009., Wolzenburg (C-123/08, EU:C:2009:616, t. 62. i 67.), od 21. listopada 2010., B. (C-306/09, EU:C:2010:626, t. 52.), od 5. rujna 2012., Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, t. 32.) i od 29. lipnja 2017., Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, t. 21.).

25 U prethodno navedenoj sudskoj praksi Suda, kao i u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava (vidjeti osobito ESLJP, 30. lipnja 2015., Korošenko protiv Rusije, CE:ECHR:2015:0630JUD004141804, t. 121.), naglašava se važnost koju treba pridati cilju društvene rehabilitacije osuđene osobe ne samo u pojedinačnoj ocjeni suda koji odlučuje o meritumu u pogledu uvjeta izvršenja kazne oduzimanja slobode, nego i u kaznenim politikama država članica, uzimajući u obzir da je Sud u nedavno istaknuo u presudi od 17. travnja 2018., B i Vomero (C-316/16 i C-424/16, EU:C:2018:256, t. 75. i navedena sudska praksa) da je ponovna društvena rehabilitacija građanina Unije u državi članici u kojoj je stvarno integriran ne samo u njegovu interesu nego i općenito u interesu Unije.

26 Vidjeti presude od 25. srpnja 2018., AY (Uhidbeni nalog – Svjedok) (C-268/17, EU:C:2018:602, t. 52. i navedena sudska praksa), kao i Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 54. i navedena sudska praksa).

27 Vidjeti presudu od 29. lipnja 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, t. 22.).

59. Kao što pokazuje uporaba pokazne zamjenice „tu”, država članica stoga je dužna izvršiti kaznu oduzimanja slobode koja je izrečena u državi članici izdavateljici. U suprotnom slučaju naznaka trajanja kazne oduzimanja slobode koja je izrečena ili naznaka preostalog dijela kazne koju treba odslužiti koja se treba nalaziti u točki (c) navedenog naloga bila bi lišena jednog dijela svojeg korisnog učinka [28].

60. Što se tiče naznake prema kojoj se država članica izvršenja treba obvezati da će izvršiti tu kaznu „u skladu s odredbama svojega domaćeg prava”, njome se samo odražava načelo prema kojem su mjere koje se odnose na izvršenje kazne uređene pravom države članice izvršenja [29] Riječ je o mjerama kojima se može zajamčiti materijalno izvršenje kazne i osigurati društvena rehabilitacija osuđene osobe [30]. To se načelo temelji na načelu teritorijalnosti kaznenog zakona, koje je zajedničko načelo u svim država, kao i na načelu individualizacije kazne, koje je i jedna od samih svrha kazne.

61. Ta se napomena stoga odnosi na uređenje sukoba zakona i nadležnosti koji mogu dovesti do izvršenja kazne oduzimanja slobode u državi članici koja nije država u kojoj je izrečena te se, slijedom toga, ne može tumačiti na način da dopušta pravosudnom tijelu izvršenja da promijeni ili pretvori kaznu oduzimanja slobode koju je izrekla država članica izdavateljica naloga tako da ta kazna odgovara kazni koja se može izreći za isto kazneno djelo u skladu s pravom države članice izvršenja.

62. Kao drugo, kao što sam istaknuo, stajalištem koje zagovara belgijska vlada ponovno se uvodi postupak koji je sličan postupku izručenja.

63. Međutim, Okvirna odluka 2002/584 jasno označava napuštanje postupka izručenja između država članica, kojim im se omogućavalo da, zbog manjka povjerenja koje su mogli imati u pogledu stranih kaznenih sustava, u svrhe izručenja zahtijevaju ne samo da činjenice zbog kojih je osoba tražena budu kazneno djelo s obzirom na pravo države članice u kojoj se traži priznavanje, nego i da sastavni elementi kaznenog djela budu jednaki.

64. Na temelju načela uzajamnog priznavanja na kojem se temelji Okvirna odluka 2002/584, ako odluku donosi pravosudno tijelo u skladu s pravom države članice u kojoj se nalazi, ta odluka ima potpun i izravan učinak u cijelo Uniji, tako da nadležna tijela u svakoj drugoj državi članici trebaju pomoći u njezinu izvršenju kao da su je donijela pravosudna tijela njihove države. Podsjećam da, kao što proizlazi iz presude od 11. veljače 2003., Gözütok i Brügge [31], načelo uzajamnog priznavanja nužno podrazumijeva da postoji uzajamno povjerenje država članica u njihove odgovarajuće kaznenopravne sustave i da one prihvaćaju primjenu kaznenog prava koje je na snazi u drugim državama članicama.

65. U okviru mehanizma europskog uhidbenog naloga to povjerenje izražava se odricanjem država članica da provedu nadzor dvojne kažnjivosti djela u pogledu 32 kaznena djela iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584 [32].

28 Vidjeti standardni obrazac europskog uhidbenog naloga iz Priloga Okvirnoj odluci 2002/584.

29 To načelo nalazi se i u članku 17. stavku 1. Okvirne odluke 2008/909, na koji se odnosila presuda od 8. studenoga 2016., Ognjanov (C-554/14, EU:C:2016:835) koju je Sud donio u prethodnom postupku.

30 U točkama 70. do 73. mojeg mišljenja u predmetu Ognjanov (C-554/14, EU:C:2016:319), pojasnio sam da u tom kontekstu nadležna pravosudna tijela moraju utvrditi postupke za provođenje kazne i njezinu organizaciju, odlučujući, na primjer, o tome hoće li osuđena osoba biti smještena u vanjskom prostoru, o dozvolama za izlazak, o poluslobodi, izvršenju kazne u dijelovima ili odgodi izvršenja kazne, mjerama prijevremenog ili uvjetnog otpusta zatvorenika ili stavljanju pod elektronički nadzor. Naveo sam i da pravo izvršenja kazni k tomu obuhvaća mjere koje se mogu donijeti i nakon oslobađanja osuđene osobe, kao što su stavljanje pod nadzor suda ili sudjelovanje u programima rehabilitacije ili mjere naknade štete žrtvama.

31 C-187/01 i C-385/01, EU:C:2003:87

32 U tim okolnostima, pravosudno tijelo izvršenja treba osigurati izvršenje kazne koja je izrečena zainteresiranoj osobi, čak i ako se predmetna djela ne kažnjavaju u državi članici izvršenja. Kao što je pojasnio Sud, definicija tih kaznenih djela i primjenjivih kazni proizlaze iz prava države članice izdavateljice naloga, uzimajući u obzir da se Okvirna odluka 2002/584 ne odnosi na usklađivanje predmetnih kaznenih djela u pogledu njihovih sastavnih elemenata ili kazni koje se za njih izriču. Vidjeti u tom pogledu presudu od 3. svibnja 2007., Advocaten voor de Wereld (C-303/05, EU:C:2007:261, t. 52. i 53.).

66. Taj je nadzor k tomu izričito ograničen u pogledu „kaznenih djela koja nisu obuhvaćena stavkom 2.” iz članka 2. stavka 4. te okvirne odluke, u koja pripada kazneno djelo o kojem je riječ u ovom predmetu. U tom slučaju pravosudno tijelo izvršenja provjerava da „djela zbog kojih je izdan europski uhidbeni nalog predstavljaju kazneno djelo u skladu s pravom države članice izvršenja, bez obzira na elemente ili opis kaznenog djela”.

67. Međutim, kazna proizlazi iz sastavnih elemenata kaznenog djela.

68. Kazneno djelo upućuje na radnju koja je definirana i zabranjena zakonom, pod prijetnjom kaznenih sankcija. Stoga kazneno djelo sadržava dva elementa. S jedne strane, kažnjivost i, s druge strane, sankciju. Kažnjivost je opis zabranjenog ponašanja. Sankcija je pak kazna koja je povezana s počinjenjem zabranjenog djela. Iz tog razloga, u svrhu propisivanja pravila kaznenog prava i u skladu s temeljnim načelom zakonitosti kaznenih djela i kazni, u zakonu kojim se izriče kazna treba precizno opisati prirodu zabranjenog djela, uključujući njegovu intelektualnu dimenziju, odnosno namjeru, kao i vrstu i težinu sankcije povezane s povredom zakona.

69. Sud je tumačio nadzor dvojne kažnjivosti predviđen za ta „kaznena djela koja nisu obuhvaćena stavkom 1.” u kontekstu Okvirne odluke 2008/909 u presudi od 11. siječnja 2017., Grundza[33] i ta mi se analiza čini savršeno primjenjiva u okviru mehanizma europskog uhidbenog naloga.

70. Naime, , u članak 7. stavak 3. Okvirne odluke 2008/909, koja je donesena nakon Okvirna odluke 2002/584, prenesen je jednakim tekstom članak 2. stavak 4. Okvirne odluke 2002/584, što pokazuje snažnu volju zakonodavca Unije da ograniči, koliko je moguće i u skladu s načelom uzajamnog priznavanja, svaki usporedan pristup koji može poduzeti pravosudno tijelo izvršenja, bilo u okviru mehanizma europskog uhidbenog naloga ili u okviru utvrđenom Okvirnom odlukom 2008/909.

71. U točkama 33. do 38. presude od 11. siječnja 2017., Grundza[34], Sud je stoga odlučio da se ocjenom dvojne kažnjivosti od strane pravosudnog tijela izvršenja treba samo provjeriti može li se za činjenične elemente na kojima se temelji kazneno djelo, kako su izloženi u odluci koju je izreklo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog, kao takvi, izreći kazna s obzirom na nacionalno pravo države članice izvršenja da su se dogodili na području te države. Prema mišljenju Suda, riječ je o „potrebnom i dovoljnom” uvjetu u svrhu ocjene dvojne kažnjivosti, uzimajući u obzir da stoga nije potrebno savršeno podudaranje između sastavnih elemenata kaznenog djela, u koje pripada i kazna, ni u nazivu ili klasifikaciji tog kaznenog djela prema odnosnim nacionalnim pravima.

72. U tim okolnostima , uvjet dvojne kažnjivosti na koji se upućuje u članku 2. stavku 4. Okvirne odluke 2002/584 ne može se tumačiti na način da se njime omogućava pravosudnom tijelu izvršenja da provjerava i zahtijeva, u svrhu primjene razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. te okvirne odluke, da činjenice na koje se odnosi kazna u državi članici izdavateljici naloga budu kažnjene u državi članici izvršenja kaznom koja je barem slična, ako ne i jednaka. Komparativan pristup pravosudnog tijela izvršenja stoga je ograničen i ne može se proširiti na prirodu kazne izrečene u državi članici izdavateljici naloga i u državi članici izvršenja.

73. U situaciji kao što je ona u glavnom postupku, zahtijevanjem takve istovjetnosti stoga bi se očito povrijedio tekst članka 2. stavka 4. Okvirne odluke 2002/584, kako ga tumači Sud.

33 C-289/15, EU:C:2017:4
34 C-289/15, EU:C:2017:4

74. K tomu, omogućavanjem državi članici da zahtijeva da činjenice na koje se odnosi kazna u državi članici izdavateljici naloga budu kažnjene kaznom koja je u njezinu pravu barem slična, ako ne i jednaka, očito bi se smanjila učinkovitost načela uzajamnog priznavanja sudskih odluka donesenih u okviru mehanizma europskog uhidbenog naloga jer bi takav stav doveo do ponovnog utvrđivanja postupka koji je sličan postupku izručenja. Međutim, taj stav očito bi bio protivan jasno izraženoj volji zakonodavca Unije da zamijeni postupak izručenja koji je postojao između država članica postupkom predaje koji se temelji na međusobnom povjerenju između tih država.

75. Nadalje, tumačenje kao što je ono koje zagovara belgijska vlada dovelo bi do toga da se razlog za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 liši svakog korisnog učinka ako se europski uhidbeni nalog odnosi na kazneno djelo koje se u državi članici izvršenja kažnjava samo novčanom kaznom. Ta se situacija često pojavljuje, osobito kad se kazneno djelo na kojem se temelji europski uhidbeni nalog ne nalazi na popisu 32 teška kaznena djela iz članka 2. stavka 2. te okvirne odluke za koja se razlikuju nacionalna zakonodavstva zbog neusklađenosti na razini Unije. Međutim, znatnim smanjenjem područja primjene tog razloga, taj pristup nužno ima negativan učinak na cilj društvene rehabilitacije koji je zakonodavac nastojao postići u okviru članka 4. točke 6. navedene okvirne odluke.

76. Konačno, omogućavanjem državi članici da podvrgne primjenu razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 uvjetu da kazneno djelo u državi članici izdavateljici naloga i državi članici izvršenja bude kažnjeno kaznom koja je barem slična, ako ne i jednaka, dovelo bi se u pitanje usklađivanje razloga za neizvršenje europskog uhidbenog naloga koji odražava dogovor koji su postigle sve države članice u pogledu dosega koji treba dati cilju društvene rehabilitacije osuđene osobe. Međutim, takav je pristup Sud formalno zabranio u presudi od 26. veljače 2013., Melloni [35], u pogledu razloga za nepriznavanje sudskih odluka donesenih nakon suđenja na kojem se dotična osoba nije osobno pojavila iz članka 4.a Okvirne odluke 2002/584.

77. U stvarnosti, riječ je o situaciji u kojoj se stranoj odluci mora dati isti učinak kao i nacionalnoj odluci, iako bi nacionalno pravo dovelo do drukčijeg rješenja, i to u skladu s načelom uzajamnog priznavanja i njegovim tumačenjem koje je Sud oblikovao na temelju tumačenja koje je utvrdio za načelo *ne bis in idem* u presudi od 11. veljače 2003., Gözütok i Brügge [36].

78. S obzirom na sve te elemente, smatram da, slijedom toga, u situaciji kao što je ona u glavnom postupku u kojoj je za kazneno djelo za koje je izdan europski uhidbeni nalog u državi članici izdavateljici naloga izrečena kazna oduzimanja slobode, članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da mu se protivi to da pravosudno tijelo izvršenja u svrhu primjene razloga za moguće neizvršenje iz te odredbe provjerava i zahtijeva da se činjenice na koje se odnosi kazna također kažnjavaju kaznom oduzimanja slobode u državi članici izvršenja.

79. U tim okolnostima i ako se izvršenje kazne koju je izreklo rumunjsko pravosudno tijelo odnosi na činjenice koje su sastavni dio kaznenog djela prema belgijskom pravu, ničime se ne sprječava belgijsko pravosudno tijelo da se obveže da će osigurati izvršenje te kazne, pri čemu se poziva na razlog za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 ako odluči da bi, s obzirom na povezanost M.-S. Suta s Belgijom, izvršenje kazne na državnom području te države moglo poboljšati mogućnost društvene rehabilitacije.

C. Doseg i granice primjene odredbi predviđenih Okvirnom odlukom 2008/909

80. Prema mojem mišljenju, odredbe predviđene Okvirnom odlukom 2008/909 ne mogu izmijeniti to tumačenje teksta članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584.

35 C-399/11, EU:C:2013:107
36 C-187/01 i C-385/01, EU:C:2003:87

81. Kao prvo, podsjećam da je zakonodavac Unije jasno iskazao svoju volju da se donošenjem Okvirne odluke 2008/909 ne utječe na svrhu niti da se umanji snaga mehanizma europskog uhidbenog naloga.

82. S jedne strane, iako se, u skladu s člankom 25., odredbe Okvirne odluke 2008/909 primjenjuju *mutatis mutandis* na izvršenje kazni u predmetima kada se država članica obveže na izvršenje kazne u predmetima sukladno članku 4. stavku 6. Okvirne odluke 2002/584, zakonodavac Unije izričito je predvidio da su te odredbe primjenjive samo „u opsegu u kojem su usklađene s odredbama iz [potonje okvirne odluke].

83. Slijedom toga, nijedna odredba Okvirne odluke 2008/909 ne može utjecati na doseg niti na pravila primjene razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 i nijedna se odredba tog teksta ne može tumačiti u smislu protivnom Okvirnoj odluci 2002/584.

84. S druge strane, zakonodavac Unije unio je u Okvirnu odluku 2008/909 odredbe slične onima predviđenim u Okvirnoj odluci 2002/584, pri čemu je prenio svoju brigu za to da se zajamči da se mehanizmu europskog uhidbenog naloga ne proturječi niti da ga se oslabi.

85. Kao drugo, i u slučaju da Sud bude smatrao da je članak 8. stavak 3. Okvirne odluke 2008/909 relevantna odredba u ovom predmetu, valja odbiti tumačenje koje predlaže belgijska vlada u pogledu dosega tog članka.

86. Članak 8. Okvirne odluke 2008/909 uspostavlja, kao što njegov naslov govori, načelo priznavanja presuda izvršenja kazni koje je izreklo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog, u skladu s načelom uzajamnog priznavanja.

87. Stoga se člankom 8. stavkom 1. Okvirne odluke 2008/909 načelno isključuje svaka promjena kazne koju je izreklo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog [37]. U presudi od 8. studenoga 2016., Ognjanov [38], Sud je tumačio tekst te odredbe na način da se njime propisuje načelna obveza, uzimajući u obzir da je pravosudno tijelo izvršenja dužno priznati presudu koja mu je proslijeđena i izvršiti kaznu čije trajanje i vrsta odgovaraju onima predviđenima u presudi koju je donijelo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog [39]. Načelu uzajamnog priznavanja stoga se protivi to da pravosudno tijelo izvršenja promijeni kaznu koju je izreklo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog, i to čak i ako bi provedba prava države članice izvršenja dovela do izricanja kazne različita trajanja i vrste.

88. Kao što je Komisija istaknula u Izvješću o provedbi Okvirne odluke 2008/909, „[b]udući da se Okvirne odluke temelje na uzajamnom povjerenju u pravne sustave drugih država članica, odluka suca države izdavateljice mora se poštovati i, u načelu, ne bi smjelo biti preinaka ili prilagodbi te odluke” [40].

89. U tim okolnostima, čini mi se stoga jasnim da primjena članka 8. Okvirne odluke 2008/909 nije relevantna u ovom slučaju.

90. Ako to nije uvjerljivo, dodajem da belgijska vlada ne poštuje ni doseg ni smisao ograničenja koje je zakonodavac Unije utvrdio za ovlast promjene pravosudnog tijela izvršenja u članku 8. stavku 3. Okvirne odluke 2008/909.

37 Zakonodavac Unije predvidio je dvije iznimke od te načelne obveze. U skladu s člankom 8. stavcima 2. i 3. Okvirne odluke 2008/909, pravosudno tijelo izvršenja stoga može promijeniti trajanje ili vrstu kazne koju je izreklo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog kako bi se zajamčilo izvršenje kazne u skladu s pravom države članice izvršenja.

38 C-554/14, EU:C:2016:835

39 Vidjeti točku 36. te presude.

40 Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 5. veljače 2014. o provedbi Okvirnih odluka 2008/909/PUP, 2008/947/PUP i 2009/829/PUP o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjera koje uključuju lišavanje slobode, o uvjetnim odlukama i alternativnim sankcijama i o mjerama nadzora kao alternative privremenom pritvoru od strane država članica (COM(2014) 57 *final*, konkretno t. 4.2., str. 7. i 8.).

91. Podsjećam da belgijska vlada na temelju teksta te odredbe tvrdi da, s obzirom na odredbe Zakona o cestovnom prometu, kojima se novčanom kaznom kažnjava vožnja vozila bez vozačke dozvole, pravosudno tijelo izvršenja ne može promijeniti kaznu oduzimanja slobode pravosudnog tijela koje je izdalo nalog, tako da se stoga ne može stvarno obvezati da će izvršiti kaznu koja je izrečena M.-S. Sutu.

92. Člankom 8. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/909 zakonodavac je izričito propisao da pravosudno tijelo izvršenja mijenja kaznu zatvora koju je izreklo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog u novčanu sankciju na način da se zajamči cjelovita usklađenost te kazne koja je postojala na dan izricanja sankcije i, konkretno, da ostane proporcionalna te da predstavlja primjereno rješenje s obzirom na poteškoće koje je izazvala u javnom poretku države članice izdavateljice naloga i da se stoga osigura uzajamno povjerenje među nacionalnim pravosudnim tijelima.

93. Međutim, odredbe predviđene člankom 8. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/909 u svrhu promjene kazne primjenjive su samo ako kazna koju je izreklo pravosudno tijelo koje je izdalo nalog po svojoj prirodi „nije u skladu s pravom države članice izvršiteljice naloga”. Kao što je istaknuo Sud u presudi od 8. studenoga 2016., Ognjanov [41], uvjeti koje je propisao zakonodavac Unije u svrhu promjene kazne stoga su posebno „strogi” [42].

94. Međutim, valja utvrditi da belgijska vlada ovdje uspoređuje vrstu kazne koju je izrekao Judecătoria Carei (Prvostupanjski sud u Careiju) ne s obzirom na svoj pravni sustav kao cjelinu, nego s obzirom na članak 30. Zakona o cestovnom prometu, odnosno vlastito zakonodavstvo kojim se konkretno kažnjava predmetni prometni prekršaj. Belgijska je vlada takvom usporedbom i takvom ocjenom rumunjskog javnog poretka s obzirom na svoj vlastiti, koji je, kao što smo naglasili, izmijenjen kako bi se uskladio s rumunjskim javnim poretkom, opet rasuđivanje temelji na izjednačavanju s pravom o izručenju te time izlazi iz područja Okvirne odluke 2008/909, kao i područja Okvirne odluke 2002/584.

95. U belgijskom pravu postoji kazna oduzimanja slobode, tako da se ne može smatrati da vrsta kazne koju su rumunjska tijela izrekla M.-S. Sutu nije u skladu s belgijskim pravom, a belgijska pravosudna tijela svjesna su načela društvene rehabilitacije, te upravo zbog toga sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje.

96. U tim okolnostima, i ako pravosudno tijelo koje odlučuje o izvršenju europskog uhidbenog naloga izdanog protiv M.-S. Suta treba smatrati da je on dovoljno povezan s Belgijom, tako da izvršenje kazne na belgijskom državnom području može povećati mogućnost društvene rehabilitacije, ne vidim prepreku tome da se to tijelo obveže na izvršenje kazne koja je izrečena osuđenoj osobi u Rumunjskoj.

97. S obzirom na ta razmatranja, smatram da, u situaciji kao što je ona u glavnom postupku u kojoj je za kazneno djelo za koje je izdan europski uhidbeni nalog u državi članici izdavateljici naloga izrečena kazna oduzimanja slobode, članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da mu se protivi to da pravosudno tijelo izvršenja u svrhu primjene razloga za moguće neizvršenje iz te odredbe provjerava i zahtijeva da se činjenice na koje se odnosi kazna također kažnjavaju kaznom oduzimanja slobode u državi članici izvršenja.

41 C-554/14, EU:C:2016:835, t. 36.

42 Slučajevi u kojima vrsta kazne koja je izrečena u državi članici izdavateljici naloga nije u skladu s pravom države članice izvršenja prema mojem su mišljenju rijetki jer su sustavi kaznenih sankcija, iako nisu usklađeni u Uniji, ipak vrlo slični u državama članicama.

V. Zaključak

98. S obzirom na prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na prethodna pitanja koja je postavio Cour d'appel de Liège (Žalbeni sud u Lièguu, Belgija) odgovori na sljedeći način:

U situaciji kao što je ona u glavnom postupku, u kojoj je za kazneno djelo za koje je izdan europski uhidbeni nalog u državi članici izdavateljici naloga izrečena kazna oduzimanja slobode, članak 4. točku 6. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da mu se protivi to da pravosudno tijelo izvršenja u svrhu primjene razloga za moguće neizvršenje iz te odredbe provjerava i zahtijeva da se činjenice na koje se odnosi kazna također kažnjavaju kaznom oduzimanja slobode u državi članici izvršenja.